

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää, pesän, munien ja poikasten siirtämistä sekä pesän ja munien hävittämistä

Hakija

Kangasalan kaupunki / Samuli Lehti

Asia

Lupahakemus kalalokin pesän, munien ja poikasten siirtämiseksi tai hävittämiseksi yleisen uimarannan laiturin hyppytornista ajalla 9.6.-17.6.2025 kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Kangasalla, Pirkanmaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kalalokin (*Larus canus*) pesän, munien ja poikasten siirtämiseksi tai hävittämiseksi Vesaniemen yleisen uimarannan laiturin hyppytornista 9.6.-17.6.2025 välisenä aikana kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Kangasalla, Pirkanmaalla.

Hakijan tarkoituksena on asentaa vesipuistorakenteita Vesaniemen uimarannan laiturille viikolla 24 tai 25. Pesivä kalalokkipari uhkaa työntekijöiden terveyttä aggressiivisella puolustuskäyttäytymisellään ja myöhemmin uimarannan käyttäjien terveyttä, kun vesipuisto avataan yleisölle 18.6.2025. Hakija hakee lupaa kalalokin pesän ja mahdollisten munien ja poikasten ensisijaiseen siirtämiseen rannalla sijaitsevan rakennuksen katolle, mutta toissijaiseen hävittämiseen, mikäli siirto ei ole mahdollista. Hakija ei pysty arvioimaan pesinnän vaihetta, mistä johtuen hakemus käsittää myös poikaset, mikäli niitä on ehtinyt kuoriutumaan päätöksen antamiseen mennessä.

Hakijan mukaan asiaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, sillä kohde on avattava yleisölle, eikä se onnistu turvallisesti, mikäli kalalokki jatkaa pesintäänsä ja aggressiivista käyttäytymistään alueella.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kalalokin pesän ja siinä mahdollisesti olevien munien ensisijaiseen siirtämiseen ja toissijaiseen hävittämiseen sekä poikasten siirtämiseen alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 31.7.2025 asti osoitteessa Vesaniementie 19, Kangasala.

2. Tällä luvalla saa ensisijaisesti siirtää ja toissijaisesti hävittää yhden kalalokin pesän ja siinä mahdollisesti olevat munat. Kalalokin pesä ja siinä mahdollisesti olevat munat saa ainoastaan hävittää, mikäli siirto ei ole mahdollista tehdä paikkaan, missä kalalokit eivät jatka aggressiivista puolustuskäyttäytymistään ihmisiä kohtaan, tai siirto ei muusta syystä onnistu.
3. Mikäli poikasia on ehtinyt kuoriutua, tulee poikaset siirtää paikkaan, missä kalalokit eivät aiheuta vastaavaa vaaraa ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle. Poikasten siirtämisen aikana on varmistettava, että emot näkevät poikasensa siirron ajan. Poikasia ei saa vahingoittaa.
4. Mikäli kalalokki pyrkii pesimään uudelleen laiturilla, hyppytornissa tai muussa terveyden kannalta epäsuotuisissa paikassa kiinteistöllä, saa tällä luvalla hävittää myös uudet pesäaihiot.
5. Pesän ja munien siirtämisen tai hävittämisen tai poikasten siirtämisen jälkeen lupa-alueella tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä, jotta kalalokkipari ei palaa samalle alueelle pesimään.
6. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
7. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
9. Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
10. Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/4233/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä milloin pesä ja munat siirrettiin tai hävitettiin, ja jos pesässä oli munia, niiden lukumäärä. Jos pesä siirrettiin, tulee kertoa, jatkoivatko kalalokit pesintäänsä uudessa paikassa. Jos pesää ei ollut mahdollista siirtää, vaan pesä ja munat hävitettiin, tulee kertoa miksi pesän ja munien siirtäminen ei onnistunut. Lisäksi raportissa tulee mainita, miten ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä on kehitetty uimalaiturilla pesintöjen ennaltaehkäisemiseksi jatkossa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi, että uimarannan hyppytornissa pesäänsä puolustava kalalokkipari uhkaa ihmisten terveyttä ja turvallisuutta yleisellä uimarannalla. Kangasalan kaupungin on tarkoitus asentaa vesipuistorakenteita viikolla 25 uimarannan laiturille ja aggressiivinen kalalokkipari voi hyökkäyksillään vaarantaa työturvallisuutta. Uimaranta, joka on kaupungin vilkkaimmin käytetty, on tarkoitus avata viimeistään 18.6., jolloin kalalokkien arvioidaan viimeistään uhkaavan ihmisten terveyttä puolustuskäyttäytymisellään.

Hakija on ehdottanut pesän ja mahdollisten munien siirtämistä uimarannalla sijaitsevan rakennuksen katolle. Ihmiset käyttävät rakennuksessa olevia palveluita ja kulkevat tämän ohitse parkkipaikalta uimarannalle ja takaisin. Rakennuksen ympäristön rauhattomuuden takia on mahdollista, että kalalokkipari saattaa häiriintyä ja jatkaa aggressiivista puolustuskäyttäytymistään rakennuksen lähiympäristössä siirrosta huolimatta. Poikkeuslupaa myönnetään tämän takia toissijaisesti kalalokin pesän ja mahdollisten munien hävittämiseen, jotta kansanterveys ja yleinen turvallisuus voidaan turvata uimarannalla siinä tapauksessa, että kalalokit jatkavat aggressiivista

puolustuskäyttäytymistään rakennuksen ympäristössä tai siksi, että pesän ja mahdollisten munien siirto ei muusta syystä onnistu.

Mikäli poikasia on ehtinyt kuoroitumaan, tulee poikasia siirtää esim. nurmialueelle, missä emot eivät aiheuta vaaraa ulkopuolisille. Kyseinen alue voi olla tarpeen rajata aidoilla, jotta ihmiset välttyvät kalalokkiemojen hyökkäyksistä paikassa, jonne poikaset siirretään.

Uimarannan sulkeminen koko pesimäajaksi ei ole kohtuullista. Myöskään uimarannan osittainen sulkeminen tietyllä säteellä uimarannan hyppytornista, jonka ulkopuolella kalalokkiemojen ei arvioida hyökkäävän kävijöihin, ei katsota myöskään ratkaisevan ongelmaa, sillä uimarannan korkean käyttöasteen johdosta ihmiset joutuisivat uimaan ahtaasti pienellä alueella, mikä vaikeuttaisi uimavalvontaa ja lisäisi riskiä esim. hukkumisille.

Poikkeuslupa on voimassa hakemuksesta poiketen 31.7.2025 asti, jotta hakija voi tarvittaessa hävittää uudet pesäaihiot, jotka kalalokkipari saattaa yrittää rakentaa lupa-alueelle sen jälkeen, kun nykyinen pesä mahdollisine munineen on siirretty tai hävitetty. Pesän ja mahdollisten munien hävittämisen tai poikasten siirtämisen jälkeen alueella tulee kehittää toimenpiteitä pesintöjen ennaltaehkäisemiseksi uimarannalla jatkossa.

Kalalokin pesän ja siinä mahdollisesti olevien munien hävittämisen tai poikasten siirtämisen ei katsota heikentävän kalalokin suotuisaa suojelutasoa, sillä kalalokki on elinvoimainen laji ja toimenpiteet kohdistuisivat ainoastaan yhden kalalokkiparin pesimämenestykseen. Mikäli poikasia on ehtinyt kuoriutua, näitä ei ole lupa vahingoittaa, vaan näiden ja emojen yhteiselo tulee turvata toisaalla.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kalalokkipari uhkaa parhaillaan ihmisten terveyttä ja turvallisuutta ja luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pirkanmaan ELY-keskus kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi

Kangasalan kaupunki kirjaami@kangasala.fi

SLL Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry. pirkanmaa@sll.fi

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PiLY) pily@pily.fi

Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/4233/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4233/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 16.06.2025 13:16

Esittelijä Ramstedt Robin 16.06.2025 13:16

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.